

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 6. Vtrum attritio in Sacramento pœnitentiæ debeat esse existimata
contritio à pœnitente.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

parationem cum alijs malis; ex vi illius contritionis pluris æstimaret peccatum, magisque illud detestaretur. Hæc autem attritio non ita perfectè dolet; nam si fieret comparatio cum alijs malis, ex vi huius attritionis non inclinaret ad magis dolendum de peccatis, quàm de alijs maximis malis. Hanc tamen comparisonem non facit, nec expedit ut faciat; si enim illam faceret, & actu pluris æstimaret alia mala quàm peccata, non esset capax absolutionis.

16
Quæ Attritio non sufficere cum Sacramento.

Dico Quartò: Nulla attritio sufficit ad remissionem peccatorum in Sacramento consequendam, quæ solis naturæ viribus concipitur; sed omnis idonea attritio ad iustificationem debet proficisci ex auxilio speciali. Probatur ex Concilio Tridentino sess. 6. cap. 3. ubi docet exordium iustificationis in adultis sumendum esse à gratia, id est, à vocatione, quæ nihil aliud est, quàm inspiratio diuina tum in intellectu, tum in voluntate. Loquitur autem Concilium non solum de iustificatione, quæ fit extra Sacramentum, sed maxime de eâ quæ fit per Sacramentum. Et can. 3. definit, sine præueniente Spiritus sancti inspiratione hominem non posse penitere ut oportet ad iustificationis gratiam consequendam. Ratio est: Quia cum hæc attritio sit dispositio ad gratiâ, debet aliquo modo esse supernaturalis, scilicet vel secundum substantiam suam, vel secundum modum. Neque sufficit, si bonâ fide existimes te habere legitimum dolorem: nam illa bona fides non potest supplere defectum, qui est in ipsa dispositione; sed solum excusat à peccato, quod committeres, si scires te non legitime dispositum accedere ad Sacramentum.

17
Attritio insufficientis ad gratiam, potest esse sufficientis ad substantiam Sacramenti.

Aduerte tamen huiusmodi attritionem esse sufficientem ad substantiam Sacramenti penitentiae. Ratio est: quia Sacramenta constant rebus, vel actibus naturalibus, quæ ex diuina institutione concipiunt vim supernaturalem, ut agant in hominem dispositum. Dispositio autem ad gratiam debet esse supernaturalis. Quare eadem attritio, etsi sit insufficientis dispositio ad gratiam, potest tamen esse sufficientis ut sit pars Sacramenti.

18
1. Species videtur etiam sufficere cum Sacramento.

Dico Quintò: An prima species attritionis cum Sacramento sufficiat, non est certum: satis tamen probabile est, sufficere. Tenet Scotus dist. 18. qu. 3. art. 3. Quod intellige, si malum illud temporale, propter quod dolet, apprehendatur tanquam à Deo infligendum; factis vero, si apprehendatur ut malum merè humanum. Probatur exemplo Niniitarum, quorum penitentia laudatur à Domino, & tamen timore euerisionis vrbs & mortis temporalis penitentiam egerunt: ergo, si quis cum tali penitentia accederet ad Sacramentum, consequeretur fructum Sacramenti. Confirmatur: quia hic dolor sequitur ex fide proidentia & iustitia diuinæ, & ex timore Dei tanquam ultoris peccatorum.

19
7. Species nõ sufficit.

Dico Sextò: vltima species, scilicet, cui deest absolutum propositum, non sufficit ad gratiam consequendam etiam cum Sacramento. Ita Dom. Soto supra, & alij. Ratio est: quia propositum non peccandi debet esse absolutum; alioquin non excluditur propositum peccandi, quod tamen excludi debere docet Concilium Tridentinum.

20
Dolor solum putamus non sufficere ad substantiam Sacramenti.

An autem sufficiat ad substantiam Sacramenti, si quis bonâ fide existimaret, suum dolorem esse legitimum, dubium est. Dominicus Soto putat sufficere: quod non est improbabile.

Contrarium tamen videtur omnino verius. Ratio est: quia talis peccator, omnibus consideratis, non verè dolet de peccato, neque illud odit; Nam voluntarie in eo vult persistere, sed tantum dolet secundum quid, quatenus peccatum seorsim & præcisè consideratur.

Dices: Alexander III. Cap. Quod quidam de Penitentis & remissionibus, præcipit recipi eorum confessionem; qui dicunt se à peccatis abstinere non posse: ergo in illis saltem Sacramentum erit validum.

Respondco, Ibidem dicere Pontificem talem penitentiam non esse veram: vult tamen eorum confessionem admitti, non ut absoluantur sine absoluto proposito, sed ut salutaribus monitis ad illud concipiendum inducantur.

D V B I V M. VI.

Utrum Attritio in Sacramento Penitentia debeat esse existimata Contritio à penitente?

Dominicus Soto dist. 18. q. 3. art. 2. affirmat. Quæ opinio est securissima in praxi.

21
Soto affirmat.

Contrariam tamen sententiam puto veriorē, quam sequitur Nauarrus, cap. 1. num. 43. Correctâ sententiâ priorē; & Melchior Canus lect. 5. de Penitentia, & passim recentiores. Probatur Primò: Quia Concilium Tridentinum hoc non requirit, quod tamen dogmaticè & strictè loquitur, nec ignorabat Doctorum sententias. Secundò: Quia sicut Baptismus est Sacramentum mortuorum secundum spiritum, ita etiam Penitentia: ergo sicut non est necesse, ut is qui accedit ad Baptismum, existimet se viuere spiritualiter, ut etiam Soto fatetur, ita neque, ut is, qui se submittit clauibus Ecclesiæ ad remissionem peccatorum, Tertio: Ad Eucharistiam sufficit attritio existimata contritio, quando non datur copia Confessoris; & pari modo ad alia Sacramenta, quæ non sunt instituta ad remissionem peccatorum: ergo minus requiritur ad Sacramentum Penitentia. Patet consequentia; quia illa sunt Sacramenta viuentium, & idè ex præcepto diuino naturali supponunt vitam, vel verè existentem, vel prudenter existimatam. Sacramentum autem Penitentia: per se primò institutum est ad remissionem peccatorum. Quartò: Quia verbo absolutionis significatur hominem absolui ab omni culpâ, etiam mortiferâ: ergo penitens non debet existimare se antea fuisse liberatum; quod tamen deberet, si necessarium esset existimare se contritum. Quintò: melior esset conditio hominis rudis, qui facillè existimabit se contritum, quàm eruditi qui dubitabit.

Opinio ne- gans est verior.

Valdè tamen consulendum, ut is, qui animaduertit se non esse contritum, sed solum attritum, doleat quòd non perfectè doleat de offensa diuina. Per hoc tamen non fiet contritus, ut quidam volunt, inter quos Paludanus dist. 17. Nam talis voluntas non æquiualeat actui absoluto: ut si quis doleat se non habere tam perfectam contritionem, quàm habuit Magdalena, non idè censeretur habere tam perfectam. Neque verum est, voluntatem semper pro facto reputari: hoc enim solum in actibus externis locum habet, à quibus impedimur ob impotentiam executionis extrinsecam; non autem in actibus internis, ad quos non habemus sufficientes vires intrinsecas, vel saltem eas non ut oportet, exerimus.

22
Notabit ad praxim.

Attritus dolens se non esse contritum, non fit per hoc contritus.